

اخبار اقتصادی روز

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
BANK MARKAZI JOMHOURI ISLAMI IRAN
اداره مطالعات و سازمان‌های بین‌المللی
INTERNATIONAL ORGANIZATIONS AND STUDIES DEPT.

سال: پنجاه و چهارم، شماره ۶۹
سه‌شنبه ۲۶ شهریور ماه ۱۳۹۸ (۱۷ سپتامبر ۲۰۱۹)

وضع ارزهای عمده و نرخ های بهره: روز دوشنبه، تعدیل رشد قیمت نفت در پی صدور مجوز دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، برای استفاده از ذخایر اضطراری نفت خام آمریکا در پاسخ به حملات به تاسیسات پالایشگاهی عربستان سعودی، موجب تقویت شاخص دلار شد. به گفته تحلیلگران: با بازگشت قیمت‌های نفت خام و نگرانی‌ها پیرامون اختلال در عرضه جهانی انرژی، بین ژاپن و فرانک سوئیس بخش عمده‌ای از رشد اولیه خود را از دست دادند. با وجود این، سرمایه‌گذاران نگران انجام حمله دیگری هستند که موجب افزایش تقاضا برای ارز کشورهای صادرکننده نفت نظیر نروژ و کانادا خواهد شد. کاهش برخی گمانه‌زنی‌های منفی در مورد دلار پیش از نشست سیاستی دو روزه فدرال رزرو، یکی از عوامل تقویت دلار در این روز بود. شایان ذکر است؛ معامله‌گران به طور گسترده‌ای انتظار کاهش ۰/۲۵ واحد درصدی نرخ‌های بهره آمریکا توسط فدرال رزرو در هفته جاری را دارند. روز دوشنبه، نرخ دلار در برابر یورو از سطح ۱۰۷/۴۴ (طلی معاملات بازارهای آسیا)، در نهایت ۰/۰۳ درصد کاهش یافت. در این روز، نرخ دلار در برابر فرانک سوئیس ۰/۲۴ درصد رشد کرد. در بین ارزهای کشورهای وابسته به صادرات نفت، نرخ کرون نروژ در برابر دلار که در معاملات اولیه تا سطح ۸/۹۱۱۹ تقویت شده بود، در نهایت با ۰/۳۵ درصد افزایش به ۸/۹۵۴۵ رسید. روز دوشنبه، نرخ دلار کانادا در برابر دلار آمریکا با ۰/۳۵ درصد رشد به ۱/۳۲۴۳ رسید. همچنین، نرخ رویل روسیه در برابر دلار نیز ۰/۴۱ درصد تقویت شد. افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران به نبود گزینه‌ای برای خروج بدون توافق انگلیس از اتحادیه اروپا موجب تقویت نرخ پوند در برابر دلار طی هفته گذشته شد. با وجود این، روز دوشنبه، نرخ مگر کور ۰/۶۲ درصد افت کرد. در این روز، نرخ پوند در برابر یورو نیز با اندکی تغییر به ۸۸/۵۵ پنی رسید. در پایان معاملات این روز، شاخص دلار با ۰/۳۹ درصد افزایش به ۹۸/۶۴۱ رسید.

فلزات قیمتی: روز دوشنبه، در پی افزایش نگرانی‌ها پیرامون تشدید تنش‌ها در خاورمیانه به دلیل حمله به تاسیسات نفتی عربستان سعودی، سرمایه‌گذاران به خرید دارایی‌های امن روی آوردند. در نتیجه؛ بهای نقدی طلا و بهای طلای قراردادهای آتی آمریکا به ترتیب ۱ و ۰/۸ درصد تقویت شد. با وجود این؛ رشد ۰/۴ درصدی ارزش دلار در این روز، تقویت بهای طلا را محدود نمود. شایان ذکر است؛ آسیب‌های وارده به تجارت و شاخص کسب و کار به دلیل جنگ تجاری آمریکا و چین، بانک‌های مرکزی جهان را برای حمایت پولی از اقتصادهای در حال تضعیف، تحت فشار فزاینده قرار داده است. از این رو، بازارها منتظر تصمیم‌های سیاستی فدرال رزرو آمریکا و بانک مرکزی ژاپن در روز چهارشنبه هفته جاری هستند. روز دوشنبه، بهای نقره ۲/۷ درصد تقویت شد و بهای پلاتین و پالادیم به ترتیب ۱/۲ و ۰/۳ درصد تضعیف گردید.

نفت خام: روز دوشنبه، در پی کاهش ۵۰ درصدی تولید نفت خام عربستان به دلیل حمله به تاسیسات نفتی این کشور و افزایش نگرانی‌ها از اقدامات تلافی‌جویانه در خاورمیانه، بهای نفت حدود ۱۵ درصد افزایش یافت و بهای نفت برنت در خلال بیشترین حجم تاریخی معاملات، بالاترین رشد قیمتی طی ۳۰ سال اخیر را تجربه کرد. حمله مذکور، نااطمینانی‌ها در بازاری که طی ماه‌های اخیر به طور نسبی آرام شده بود را تشدید کرده و اکنون بازار با کمبود تولید نفت عربستان (تأمین کننده سالیانه نفت خام جهان) روبرو شده است. در این روز، شاخص نوسانات بازار نفت به بالاترین سطح از دسامبر سال گذشته رسید و فعالیت‌های تجاری حاکی از انتظارات سرمایه‌گذاران برای افزایش‌های بیشتر قیمت‌ها طی ماه‌های آتی می‌باشد. شایان ذکر است، حملات اخیر هفته گذشته به تاسیسات تولید نفت خام شرکت دولتی آرامکو در مناطق بقیق و خریص، تولید نفت عربستان را به میزان ۵/۷ میلیون بشکه در روز کاهش داد و توانایی حفظ صادرات نفت این شرکت را زیر سوال برد. شرکت مذکور، هنوز برنامه زمانی مشخصی در خصوص شروع دوباره تولید با ظرفیت کامل را ارائه نکرده است. به نقل از دو منبع آگاه از برنامه عملیاتی آرامکو؛ ممکن است بازگشت کامل به تولید عادی، ماه‌ها به طول بجامد. دونالد ترامپ اعلام کرد؛ عجله‌ای برای واکنش به این اقدام ندارد. با وجود این، منتظر جزئیات بیشتری است که این یک تغییر لحن آشکار نسبت به پیام تسلیتی روز یکشنبه وی می‌باشد. برای پاسخگویی فوری به حمله مذکور محسوب می‌شود. روز دوشنبه، شاخص معاملات استاندارد نوسانات بهای نفت خام شیکاگو (واحد اندازه‌گیری سود معاملات آتی بر اساس تغییرات صندوق معاملات نفت آمریکا) به ۷۷/۱۷ (بالاترین سطح از دسامبر سال گذشته) رسید. حملات مذکور و آثار بعدی آن بر عرضه، ممکن است تا مدتی افزایش قیمت‌های نفت را در پی داشته باشد. مطابق اظهارات یکی از کارگزاران حمل دریایی نفت آمریکا؛ اواخر هفته، فعالیت رزرو بار و نرخ باربری برای صادرات از خلیج مکزیک افزایش یافت و روز دوشنبه، قیمت‌های نفت خام خلیج مکزیک نیز به دلیل انتظارات برای افزایش صادرات آمریکا، رشد کرد. در حال حاضر، صادرات نفت خام آمریکا حدود سه میلیون بشکه در روز است که ممکن است بیشتر گردد. واردکنندگان عمده نفت عربستان نظیر هند، چین، ژاپن و کره جنوبی بیشترین آسیب را از هرگونه اختلال عرضه نفت خواهند دید. پیش از این، کره جنوبی از احتمال آزادسازی ذخایر راهبردی نفت این کشور خبر داده بود. ترامپ نیز با آزادسازی ذخایر راهبردی آمریکا که بیش از ۶۴۰ میلیون بشکه می‌باشد، موافقت کرد. یک منبع صنعتی آگاه از تحولات نفتی عربستان در مصاحبه با روتترز از تداوم روند عادی صادرات نفت خام عربستان در هفته جاری به دلیل استفاده از ذخایر موجود در انبارهای بزرگ این کشور خبر داد. در حال حاضر، حملات مذکور، نگرانی‌ها در خصوص مدت زمان حفظ صادرات عربستان را افزایش داده و پالایشگاه‌های کشورهای مصرف‌کننده پیشرو آسیا را به تلاش برای یافتن جایگزین واداشته است. گفتنی است؛ از اعضای آژانس بین‌المللی انرژی خواسته شده، به منظور جبران شوک‌های ناشی از کمبود عرضه، حجم ۹۰ روز از واردات نفت را در انبارهای خود نگهداری نمایند. در پایان معاملات روز دوشنبه، بهای نفت برنت و بهای نفت آمریکا به ترتیب ۸/۸۰ و ۸/۵ دلار در هر بشکه رشد داشت.

بورس وال استریت: روز دوشنبه، در پی تضعیف اقتصاد جهانی و افزایش نگرانی سرمایه‌گذاران در مورد ریسک جغرافیایی - سیاسی ناشی از حمله به تاسیسات نفتی عربستان سعودی در هفته گذشته، سهام بخش انرژی با وجود تضعیف اکثر بخش‌های بازار سهام وال استریت، تقویت شد. در این روز، شاخص بخش انرژی که یکی از بخش‌هایی است که ضعیف‌ترین عملکرد در سال جاری میلادی تا کنون را داشته، ۳/۳ درصد (بیشترین افزایش روزانه از ماه ژانویه) رشد کرد. روز دوشنبه، سهام شرکت‌های آپاچی، هلمریج اند پترو و سیمارکس انرژی با ۱۲ تا ۱۷ درصد رشد، بیشترین تأثیر مثبت در شاخص اس اند پی را داشتند. به دلیل پیش‌بینی افزایش هزینه‌های سوخت، شاخص شرکت‌های هوایی اس اند پی ۵۰۰ و سهام شرکت کاربوئال به ترتیب ۲/۱ و ۲/۲ درصد تضعیف گردید. شایان ذکر است؛ به دلیل آسیب احتمالی شاخص خرده‌فروشی از افزایش هزینه‌های سوخت، این بخش با ۱/۴ درصد کاهش، بیشترین تأثیر منفی بر شاخص اس اند پی را داشت. در این روز، ۸ بخش از ۱۱ بخش عمده شاخص اس اند پی تضعیف شدند. در پایان معاملات روز دوشنبه، شاخص‌های میانگین صنعتی داو جونز، اس اند پی ۵۰۰ ترکیبی نزدک که به ترتیب با ۰/۵۲، ۰/۳۱ و ۰/۸۸ درصد کاهش به سطوح ۲۹۹۷/۹۶، ۱۷۰۷۷/۸۲ و ۸۱۵۳/۵۶ واحد رسیدند.

بورس اوراق بهادار تهران: به گزارش سازمان بورس اوراق بهادار تهران شاخص کل قیمت سهام در روز دوشنبه ۲۵ شهریور ماه ۱۳۹۸ به رقم ۳۰۵۹۱۷/۲ واحد رسید که نسبت به شاخص کل روز یکشنبه ۲۴ شهریور ماه ۱۳۹۸ به میزان ۳۵۲۱/۵ واحد افزایش داشت.

قیمت فروش هر تن انواع فلزات غیر آهنی در بورس لندن (دلار)						
نوع فلز	آلومینیوم	مس	سرب	نیکل	قلع	روی
دوشنبه ۱۶ سپتامبر ۲۰۱۹	۱۷۷۰/۵	۵۸۷۷	۲۱۰/۴	۱۷۲۹۵	۱۶۷۵۰	۲۳۸۹
جمعه ۱۳ سپتامبر ۲۰۱۹	۱۷۶۸	۵۸۷۰	۲۰۹۴	۱۷۸۲۰	۱۷۲۷۵	۲۳۸۲

نرخ ت.آ.ت، ارزهای عمده، فلزات قیمتی، نفت خام و بهره بین بانکی						
انواع ارز و فلزات قیمتی	جمعه ۱۳ سپتامبر ۲۰۱۹			دوشنبه ۱۶ سپتامبر ۲۰۱۹		
	لندن	نیویورک	لندن	نیویورک	لندن	نیویورک
حق برداشت مخصوص*	-	۱/۳۷۳۱۷	-	۱/۳۷۰۹۵	-	۰/۹۴۴***
یورو*	۱/۱۰۹۹	۱/۱۰۷۴	۱/۱۰۴۹	۱/۱۰۰۴	-	-۰/۴۲۱۷۱
لیره انگلیس*	-	۱/۲۵۰۳	-	۱/۲۴۳۰	-	۰/۷۸۱۳۸
فرانک سوئیس	-	۰/۹۹۰۲	-	۰/۹۹۲۹	-	-۰/۸۰۵۲۰
ین ژاپن	۱۰۷/۹۹	۱۰۸/۰۹	۱۰۷/۷۱	۱۰۸/۱۴	-	-۰/۰۸۸۵۰
بهره دلار	-	-	-	-	-	۲/۱۴۵۱۳
طلا	۱۵۰۳/۱۰	۱۴۹۱/۴۱	۱۴۹۷/۲۰	۱۵۰۳/۳۱	-	-
نقره	۱۸/۱۴۵	۱۷/۵۴	۱۷/۸۳۵	۱۷/۹۰	-	-
پلاتین	۹۵۶	۹۵۰/۱۰	۹۴۷	۹۳۷/۰۲	-	-
نفت خام	۶۰/۲۲***	۵۴/۸۵***	۶۹/۰۲**	۶۲/۹۰***	-	-
سبد نفت اوپک	۶۰/۰۲	-	-	۶۶/۴۳	-	-

* هر واحد به دلار آمریکا   ** نفت خام برنت انگلیس   *** نفت خام پایه آمریکا   **** نرخ بهره هفتگی

شدیدترین سقوط سه سال اخیر صادرات ژاپن در ماه اوت و کاهش تورم پایه این کشور

خبرگزاری رویترز، مورخ ۲۰۱۹/۰۹/۱۳ (۱۳۹۸/۰۶/۲۲) - مطابق نظرسنجی روز جمعه رویترز؛ به احتمال زیاد صادرات ژاپن در ماه اوت با بیشترین سرعت طی بیش از سه سال اخیر کاهش یافته که نشان‌دهنده افزایش فشار بر صادرات این کشور به دلیل لطمه‌های ناشی از جنگ تجاری آمریکا و چین و کندی رشد اقتصاد جهانی است.

طبق نظرسنجی مذکور؛ افت تورم پایه مصرف‌کننده ژاپن به پایین‌ترین سطح بیش از دو سال گذشته نیز که به طور عمده ناشی از تضعیف قیمت‌های انرژی می‌باشد، بر چالش‌های پیش روی سیاست‌گذاران می‌افزاید.

کاهش ۱۰/۹ درصدی صادرات ژاپن در ماه اوت نسبت به ماه مشابه سال گذشته پیش‌بینی می‌شود که بیشترین کاهش پس از افت ۱۴ درصدی صادرات این کشور در ژوئیه ۲۰۱۶ بوده و بسیار بیشتر از افت ۱/۵ درصدی این بخش در ماه ژوئیه سال جاری میلادی می‌باشد.

همچنین، با کاهش صادرات ژاپن در ماه اوت، سیر کاهشی صادرات این کشور برای نهمین ماه متوالی از دسامبر ۲۰۱۸ تداوم یافته است.

بسیاری از اقتصادهای صادرات محور نظیر ژاپن از مناقشه تجاری آمریکا و چین ضربه خورده‌اند؛ این امر در حال حاضر به کندی فعالیت‌های تولیدات کارخانه‌ای ژاپن منجر شده و درآمدها و مخارج کسب و کارهای این کشور را تحت تاثیر قرار داده است.

همچنین، نظرسنجی مذکور پیش‌بینی می‌کند: واردات ژاپن در ماه اوت نسبت به ماه مشابه سال گذشته ۱۱/۲ درصد کاهش یافته که به احتمال زیاد نشان‌دهنده افزایش کسری تجاری این کشور از کسری تجدیدنظر شده ماه ژوئیه (۲۵۰/۷ میلیارد یورو) به ۳۵۵/۹ میلیارد یورو (۳/۲۹ میلیارد دلار) در ماه اوت می‌باشد.

شایان ذکر است؛ مالیات بر فروش ژاپن از اول اکتبر سال جاری میلادی، از ۸ به ۱۰ درصد افزایش خواهد یافت.

نظرسنجی رویترز نشان می‌دهد: شاخص قیمت پایه مصرف‌کننده که شامل فرآورده‌های نفتی بوده و هزینه‌های متغیر مواد غذایی تازه را دربر نمی‌گیرد، به احتمال زیاد در ماه اوت نسبت به ماه مشابه سال گذشته ۰/۵ درصد افزایش یافته که ضعیف‌ترین رشد قیمتی از ژوئیه ۲۰۱۷ (۰/۵ درصد) بوده و نسبت به رشد ۰/۶ درصدی ماه ژوئیه سال جاری میلادی بدتر شده است.

تورم سرسختانه پایین ژاپن و افزایش ریسک‌های اقتصادی، منجر به تداوم فشار بر بانک مرکزی این کشور برای تسهیل پولی بیشتر خواهد شد که ممکن است در نشست سیاستی هفته آینده این بانک اتفاق بیفتد.

منابع آشنا با دیدگاه سیاست‌گذاران بانک مرکزی ژاپن معتقدند؛ این بانک راه‌حل‌های تعمیق نرخ‌های بهره منفی با حداقل هزینه را از طریق روش طوفان فکری مورد کنکاش قرارداده، چرا که بانک مذکور تعدیل نرخ‌های بهره را به عنوان سیاست اصلی در پاسخ به کندی رشد اقتصادی و افزایش ریسک‌های جهانی در نظر می‌گیرد.

روز دوشنبه، مطابق آمارهای اقتصادی تجدید نظر شده؛ در پی کاهش مخارج کسب و کارهای ژاپن به دلیل جنگ تجاری آمریکا و چین، اقتصاد ژاپن در سه ماهه دوم سال جاری میلادی با سرعتی کمتر از انتظار رشد کرده است.

روز جمعه، طبق یک نظرسنجی جداگانه توسط رویترز؛ با افزایش ریسک‌های تجاری، بیشتر شرکت‌های ژاپنی برنامه‌های سرمایه‌گذاری خود را تعلیق نموده‌اند که به نگرانی‌ها پیرامون آمادگی آن‌ها برای هزینه‌کرد در بخش تولید، تجهیزات و فن‌آوری می‌افزاید.